

Slutrappport från samordnaren med uppdrag att verka för avyttring av statlig mark för bostadsbyggande

Andreas Carlson, infrastruktur- och bostadsminister
Ingrid Eiken, samordnare

24 september 2025

A photograph of a city skyline at sunset. The sky is a vibrant orange and red. In the foreground, a multi-lane highway with several cars is visible. Behind the highway, there are various buildings, including some under construction with cranes. The text "Uppdrag att verka för avyttring av statlig mark för bostadsbyggande (LI2024:A)" is overlaid in white.

Uppdrag att verka för avyttring av statlig mark för bostadsbyggande (LI2024:A)

Uppdraget

Samordnaren ska verka för avyttring av statlig mark:

- För bostadsbyggande och offentlig service som behövs för tillskott av bostäder samt för industrins gröna omställning.
- Sammanföra parter, bistå i arbetet att åstadkomma överlåtelser.
- Utgå från 20 pågående ärenden (sedan 2010 som längst).

Bakgrundsbeskrivning

- Öka bostadsbyggandet, viktig fråga.
- Kommuner behöver mark för att bygga bostäder m.m. och möta tillväxt. Kommunalt ansvar.
- Staten vill medverka där så är möjligt.

Förutsättningar för avyttring mark

- Staten är stor markägare genom statliga myndigheter (och bolag).
- En myndighet får sälja om fastigheten inte behövs. Affärsmässiga grunder.
- Kommunen har förtur om marken planeras användas för samhällsbyggnadsändamål. Ska styrkas i t.ex. översiktsplan.
- Markärenden har långa ledtider. En del planer på bostäder ligger långt fram i tiden.

Slutredovisning av uppdraget

<i>Bedömning</i>	<i>Antal/kommuner</i>
1. Avyttring pågår, i slutskede.	3 st. Kristianstad, Malmö, Trosa
2. På väg mot avyttring, få frågor kvarstår.	11 st. Boden, Gällivare, Linköping, Malmö (4), Mariestad, Sigtuna, Vaxholm (2)
3. Avyttring ej aktuellt i dagsläget.	14 st. (ex. Eslöv, Gävle, Kungälv) 9 st. Staten/5 st. Kommunen

Innebär

- Ca 4 000 nya bostäder, offentlig service mm möjliggörs.
- Blandning av småhus och flerbostadshus.
- Totala antalet bostäder blir betydligt högre, en del i större exploatering.
- Tydliga besked är klargörande och ger planeringsförutsättningar.
- Fler avyttringar kan bli aktuellt längre fram (planprocessen).

Några exempel på ärenden

På väg mot avyttring

Trosa - SFV

- Överens om villkor (Ostlänken)

Avyttring ej aktuellt f.n.

Gävle - FortV

- Marken behövs i staten (FÖM)

Boden - FortV

- Letter of intent (omtag)

Linköping - SFV

- Erbjudande om avyttring

Eslöv - TRV

- Marken behövs i staten (lastplats för järnväg, används sällan. Ev. omlokalisering)

Kungälv - SFV

- Marken behövs i staten (jordbruksmark, Kungsgård)

Kristianstad - SFV

- Skyddsvall

lakttagelser under uppdragets genomförande

Varför hade ärenden fastnat? Några ex

Brister i
kommunikation

Kommuner:
ÖP ej klar
Ej tydligt intresse

Förhandlingar
fastnar:
Pris? Bytesmark?

Otydliga mandat
Tappat tempo

Myndigheter:
Ärenden om
avyttring, låg prio

Målkonflikter:
FÖM, Jordbruk, Järnväg,
SBM och Natura-2000

Framgångsfaktorer

- Staten: Tydligare styrning ger resultat. Uppdrag, uppföljningskrav i rb, m.m.
- Kommunerna: Tydligt intressen, ÖP, prioritera, dokumentera, tidiga kontakter bra, våga föra dialog och förhandla.
- Gemensamt: Engagemang, god samordning och kommunikation, mandat och förhandlingar på rätt nivå, håll tempo i processen och gör avsiktsförklaringar.

Några förslag från samordnaren

Stärkt styrning och uppföljning för myndigheter

- Fortsatt uppföljning önskvärt
- Ökad tydlighet kring samhällsbyggnads-målet

Förtydliganden i Försäljningsförordningen

- *Ev.: myndighet **bör** (får) sälja mark som ej behövs*
- *Ge länsstyrelsen rådgivande roll*

Kan centrala lastplatser för järnvägen omlokaliseras för att frigöra mark?

- *Undersök om samverkan vore möjligt (parterna), tex gm TRV*

Samordnare:
Ingrid Eiken
070-669 34 34

Kansli
Jon Loit

- Mobil 076-771 19 18
- jon.loit@regeringskansliet.se

Slutrappport från samordnaren med uppdrag att verka för avyttring av statlig mark för bostadsbyggande

Andreas Carlson, infrastruktur- och bostadsminister
Ingrid Eiken, samordnare

24 september 2025